

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiează și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an 240 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an 120 „		
Pe un pătrar de an 60 „		
Un număr 5 Lei.		
Pentru străinătate pe un an 300 Lei.		

Nr. 4155 B 1933.

NOTE OFICIALE.

Se aduce la cunoștința studenților dela Academia teologică, că înscrierile la Academie se fac anul acesta în zilele de 28—30 Septembrie a. c.

Asupra cazurilor de întârziere din motive binecuvântate, decide consiliul eparhial.

La înscriere sa solvase următoarele taxe:

- a) Didactrul: Lei 300
- b) Pentru fondul de ajutorare „Ioan Popasu“ Lei 50
- c) Pentru fondul de excursii: Lei 50
- d) Pentru societatea de lectură „Ioan Popasu“ Lei 50
- e) Pentru baie: Lei 50
- f) Pentru folosirea mobilierului (interniștii) Lei 100

Examenele de corigență, de curs și examenele generale, se țin începând din 25 Septembrie iar prelegerile se încep la 2 Octombrie a. c.

Toți studenții ai căror părinți nu locuiesc în Caransebeș sunt obligați să locuiască în Internatul diecezan.

Taxa anuală pentru internat care după împrejurări se poate majora este de Lei 8000 (Optmii) pe întreg anul școlar și să plătește anticipativ în patru rate de câte Lei 2000 (Douămii) și anume: rata I la înscriere rata II la 15 Noembrie a. c. rata III până la 31 Ianuarie 1934 și rata IV până la 15 Aprilie 1934.

De hainele de pat, de rufărie și de spălatul (curățitul) lor, se vor îngriji studenții. Tot așa și de tacămurile necesare, la intrarea în Internat.

Se observează că certificatul medical, pe care

au să-l prezinte tinerii ce intră pentru prima dată în Academia teologică, trebuie să fie eliberat de către medicul Academiei, Dl Dr. Virgil Budințianu.

Caransebeș, din ședința consiliului eparhial ținută în 29 Iulie 1933.

Președ. cons. eparhial:
Andrieu Ghidiu
protopresb. cons. eparhial.

Nr. 4156 B ex 1933.

Tinerii cari doresc să fie primiți în Academia noastră teologică, să-și înainteze petițiunile lor consiliului eparhial, prin oficiile protopresbiterale, până la 15 Septembrie a. c.

La cereri se vor alătura următoarele documente:

1. Extras de botez.
2. Diploma de bacalaureat.
3. Certificat de moralitate dela oficiul parohial, vizat și de către oficiul protopresbiteral.
4. Certificat dela medicul Academiei teologice, că petentul este deplin sănătos și fără defecte.

5. Declarațiunea părinților sau a tutorelui, că vor suporta toate cheltuielile reclamate cu întreținerea în Internatul diecezan.

Se observează că studenții Academiei teologice sunt obligați să locuiască în Internatul diecezan.

Petenții, când vor fi chemați, vor avea să se prezinte la consiliul eparhial.

Caransebeș, din ședința consiliului eparhial, ținută în 29 Iulie 1933.

Președ. cons. eparhial:
Andrieu Ghidiu
protopresbiter, consilier.

Nr. 3182 Sc. 1933.

Di Vasile Drăgan pretor în Jimbolea a tipărit acum doi ani o lucrare intitulată „Pruncuciderea“.

Lucrarea riguros științifică are un adânc substrat religios arătând că în principal, pruncuciderea provine dela abaterea noastră din căile învățăturilor Mântuitorului Christos.

Cu considerare la aceasta o recomandăm atât onoratei preoțimi cât și credincioșilor cari se interesează de această plagă socială în mod înspăimântător împământenită la noi.

Cartea se poate procura dela autor.

Caransebeș din ședința consiliului eparhial ținută în 2 August 1933.

Președintele consiliului eparhial
Andrieu Ghidiu
consilier eparhial, protopresbiter.

**

Nr. 3934 E IV. 1933.

Cu dispozițiile de sub Nr. 3934 E/1933 trimise prin oficiile protopresbiterale, s'a îndrumat Preoțimea noastră, ca fără amânare, dar cel mult până la 15 August a. c. să înainteze — prin percepțiile fiscale și pe lângă cerere în dublu exemplar, din cari un exemplar timbrat, — recipisele de depozit emise de administrația financiară din Logoj, dar necompenzate în impozite, — „Casei de amortizare“ spre a fi preschimbate cu „Bonuri de impozite“.

Deoarece unii preoți ne trimit nouă aceste cereri spre a le înainta, prin cece se întârzie peste termenul fixat, în interesul preoțimei dispunem din nou, ca cererile pentru compenzare împreună cu recipisele de depozit, să le înainteze, fie prin percepții, fie direct prin administrația financiară concernentă.

Cererile sunt a se face pe blanchete ce se capătă la percepții.

Pentru restul de salarii pro 1931, pentru cari nu s'au dat recipise de depozit, s'au cerut din partea Consiliului eparhial Bonuri de impozite.

Caransebeș în 11 August 1933.

Președintele consiliului eparhial
Andrieu Ghidiu
consilier eparhial protopresbiter.

† Ion Mărilă.

La încheierea foii noastre am aflat dure-roasa știre despre trecerea la vecinicie a inspectorului școlar Ioan Mărilă, cunoscut și apreciat în toate părțile Banatului.

Inspectorul Ion Mărilă și-a început cariera publică ca învățător în Recița, ajunge mai târziu revizor și în timpul din urmă inspector școlar. Calitățile sufletului său ales, darul neîntrecut de vorbitor și povestitor l-au ridicat în stima și considerația tuturor; iar ca înaltă autoritate școlară a fost iubit ca un apostol, semănător de povește și îndemnuri bune.

Autoritățile bisericești au câștigat deosebit de mult atrăgându-l în sfera de preocupări și probleme religioase, în calitate de consilier al secției culturale al consistoriului din Caransebeș și deputat al sinodului eparhial caransebeșan.

Moare în puterea vieții retezate brusc de un tifos rățăcit, lăsând regrete unanime în inima învățătorimei, ce l-a iubit ca pe un tată, și a bănașenilor cari se vor mândri să-i păstreze trainică memoria acestui filosof bănașean.

Dumnezeu să-l așeze între cei aleși ai Săi!

La trecutul diecezei Caransebeșului.

de **Dr. Ștefan Pop.**

În desfășurarea noastră modestă despre trecutul bisericesc al Banatului de Apus, am trebuit să facem o modică excursiune și în îndepărtată Marmăția, și să-l trecem în o mică revistă și pe al doilea episcop unit Român, pe paterul Dr. Patachi; care își căuta oile sale rătăcite, atât pe la măgurele Gutinului și izvoarele Tisei și a Mureșului Negru, cât și prin livezile grase de pre țarmurii Timișului, așa aflăm cu cale a indica aicea și bibliografia cunoscută până astăzi la noi, despre *viața bisericească veche ortodoxă*,¹¹⁵⁾ a rămășiților boerilor și arcașilor temuți odinioară, de pe pământul lui: Dragoș vodă și a fraților Băliță și meșterul Dragu.¹¹⁶⁾

115) Azi provincia e pe deantregul gr. catolică. O reacțiune a ortodoxiei s'a început cu vr'o două decenii mai înainte de unirea noastră politică din 1918.

116) Tit Bud. Disertațiune, etc. Gherla. 1891. *Idem*. Date Istorice etc. Gherla 1911. *Idem*. în rev. „Transilvania“, Sibiu, 1899 pg. 200—209. *Cziple Sándor*. A mármarosí püspökség kérdése. (disert. inaugur. de dr. teolog), Budapest 1910. Ifj. *Pap József*. Adalékok Máramoros Történetéhez Máramarosziget (anul tipării lipsește). Ioan *Bârlea*, în ziarul „Albina“; Bucur. 1922 nr. 123. Dr. *Zenovie Păclisanu* în rev. „Cultura Creștină“ Blaj. 1911. nr. 4 și 5. *Ibidem* 1913 nr. 8—11; *Ibidem* 1914 nr. 8; Tot *Idem* *ibid.* 1916 pg. 238—244. *Iorga* Ist. Bis. Rom. I 51; 75; 229; 327; 30; II 121. *Nilles* Symb: 265; 268; 333; 375; 376; 388;

Eară literatura despre episcopul Patachi, ce o avem, mult puțină, nu e încă adunată la un loc; necum apoi să fie barem în unele ei părți și coordonată; ca nici să mai pomenim ceva de o examinare în ansamblul ei.

Până nu se va limpezi deplin acest capitol: larg, întunecos și manc, nu se va putea ști istoria desunirii lui Atanasie. Mai puțin de cât toate apoi vom putea ști despre soarta frământărilor mari, de pe vremea rescoalei Curuțo-Labonților; și ce ne ar interesa poate că mai tare, că adevărat urmat-au toți Ardelenii pe Atanasie în a se supune bisericii maghiare catolice, ori că numai majoritatea, sau barem că un mic număr al lor?!

E absolut cert, că însuși Atanasie — cum și pentru ce pricine sontice, aici și-acum nu ne preocupă — în toamna 1711, la oaltă cu toți protopopii, în un sinod, din Alba-Iulia au abjurat pactul cu *biserica maghiară catolică*. O recunosc aceasta și gr. catolicii noștri.

E drept, că în scurt timp, la 18 Nov. 1711, earăși revine la desbinarea sa din 1698. Și promite a se „*strădui*”, (conabimur) de a aduce și pe protoerei la catolicism, și a lua din mâinile lor scrisorile cu punctele contrari religiei și ritului și a le sfărta¹¹⁷).

Atanasie moare peste doi ani ca gr. catolic.

Patachi abia că în 1721 se poate întrona și în toamna 1727 și moare repentin și inopinat¹¹⁸).

389; 437; 444; 479; 618; 1048; 494; 269. *Bunea*. Ierarhia. o. c. 200—212. *Idem*. Vech. Episcopii o. c. 99—106. Rev. „*Răvașul*” Cluj 1907 nr. 40—42 pg. 683. *Iorga*. Sate 131—8; 331—333. Teodor V. *Păcățian* Istoriografii vechi etc. Sibiu 1904 pg. 100—115. Z. *Păclișanu* în foaia „*Unirea*”, Blaj 1915 nr. 2 pg. 7—8. I. *Boroș*, ibid. 1897 nr. 24 și 29. *Hodinka*. o. c. 28—9; 176—232; 208—224; 544—5 și 774; 454; (558—562). *Tincu Velia*. o. c. 30; 41. *Gh. Var*, în ziar. „*Dimineața*” Buc. 1928 din 12 Nov. Luni nr. 7876 (an XXIV pg. 10). *Șaguna*. Ist. Bis. o. c. II 88—95. *Eus. Popovici*. o. c. IV 421—3; 428—431 și 460—1 rev. „*Preotul Român*”, Gherla 1889 pg. 395. *Lupaș*. Ist. Bis. Rom. o. c. 17; 26; 27; 55; 61 și 68—9. Enciclopedia Sibiu, o. c. I 842 III 1023. Dr. *Ioan Mihályi*. Diplome Maramureșene, Maramureș Sighet. 1900. *Hurmuzaki*. Frag. o. c. II 87. Dr. *Gramă* Ist. Bis. Unit. o. c. 175—7. *Bogdan Duică* în rev. „*Transilvania*”, Sibiu, 1924 pg. 129; 69—70. *Cipariu*. Acte și Frag. o. c. 176—187. *Idem*. Arhiv. o. c. 782—2 N. *Popea* Contracritică, Sibiu 1872 pg. 37—47. J. M. *Moldovan* Spicuire etc. Blaj 1873 pg. 33—40. *Popea* Vechea Metrop. o. c. 23—4; 58; 53; 34—35. *Gazeta* „*Tara Voevozilor*”, Sighet anul 1930 (an I). Nu știu de se mai continuă. Eu am numai an. 1930 nr. 2—11. St. *Metes* Ist. Bis. o. c. 171—183; 408; 245; 33; 38; 40; 50; 53; 67—8; 155; 226; 213; 273—4; 296; 342; 330; 338; 347; 350; 363—4 și 365 rev. „*Sionul Românesc*”, Viena 1867 pg. 113; 127.

¹¹⁷ *Nilles*, Symb. o. c. I 386—v (317) *Iorga* Ist. bis. Rom. II o. c. II 36. *Idem*, Sate o. c. 200. *Popoviciu*, Uniunea o. c. 184 *Bariț* o. c. I 227.

¹¹⁸ *Eus. Popovici*. Ist. Univ. o. c. IV 461; 472. *Lupaș* Ist. B. Rom. o. c. 83; 142; 162. *Eudoxiu* baron, de *Hurmuzaki*: Frag. din Ist. Românilor, Buc. 1910, tom. II traducere din Nemțește, de Ioan Slavici. pg. 112; 118; 125. *Bunea* Klein o. c. 1; 4; 7; 12; 13; 33; 55; 124; 134; 137; 144; 221. *Idem*. Aron. o. c. 78; 9; 377; 272. *Stinghe*. Docum. I o. c. 303. *Idem*. Ist. Bis. Sch. o. c. 44; 47; 48; 70; 112; 63; 88; 64; 115; 81 și 117. Enciclop. Sibiu o. c. II 561. Dr. *Gh. Pascu* Ist. Lit. Rom. sec. XVIII Iași 1927 8—9. Dr. *Hodinka* Antal. A munkácsi püspökseg története Budapest. 1909 pg. 454. *Iorga* Sate. o. c. 207—212. *Idem* Ist. Lit. Rom. sec. 18. o. c. II 68; 156—7; 195. *Idem* Scrisori și Inscip.

Sunt semne, că sub el ar fi îmbrățișat mulți *legea maghiarilor catolici*! Tot așa militează alte date, că sub cărmuirea lui nepopulară, mulți, mulți Români s'au lepădat de *legea nouă amfibologică, interrituală*.

Remâne că de aici înainte să se stabilească toate desunirile lor și unirea noastră strămoșești.

(Sfârșit)

Intru apărarea credinței.

— Mică apologie practică. —

de Pr. T. R. Perianu.

„Și aceasta este biruința, care biruiește lumea: Credința noastră”.
I ep. sob. a sf. apostol Ioan c. 5 v. 4

În cele ce urmează voi înșira aici câte-va răspunsuri la niște întrebări în formă de atac la adresa lui Dumnezeu, a bisericii, a preoților și a postului. Ele sunt culese din cetit, din practica (pățania) mea proprie și a altui preot coleg.

Despre Dumnezeu.

Trei întrebări și trei răspunsuri.

Încă înainte de războiul mondial citisem într'un ziar o istorioară mică. Nu-mi mai aduc aminte în care ziar, că nu-l mai am. Istorioara aceasta mi s'a întipărit bine în minte încât o pot reproduce.

Se spune, că era într'o țară oare-care un împărat, rău din fire și simțire, care într'o bună zi a pus la grea încercare pe înțelepții țării adunându-i la sine și punându-le trei întrebări grele de rezolvat. Ne putând înțelepții să dea răspunsuri, cari să mulțumească pe împărat, au fost toți aruncați în închisoare.

Puțin timp după aceasta se prezintă la palatul împărațesc un tinăr, care cere să fie

Ardel. și Maramureșene. Buc. o. c. I 1906 pg. 286 și 1288. *Idem* Ist. Bis. Rom. o. c. II 37—40; 108; 122—3 și 175. N. *Dobrescu* Ist. Bis. Române, Vălenii de Munte 1912 pag. 105. Dr. *Victor Macavei*, Serbările Blaj. 1911; pg. I, II și IX. Dr. G. *Popovici*. Uniunea, o. c. 184—5. *Idem*. Ist. Banat. o. c. 320. *Șaguna*. Ist. Bis. Univ. o. c. II 178. *Nilles*. Sym. o. c. I 87—9; 303; 304; 362; 372; 79; 380; 381; 382; 398; 403—426; 427—430; 438—443; 462;—479; 481; 493; 496—502 și 665. *Bariț* Ist. Tr. o. c. I 321; 335. Dr. *Iarion Pușcariu* Manual de Ist. Bisericească. Sibiu 1919. pg. 193. Dr. *Ioan Georgescu* Ist. Bis. Creșt. Univers. Blaj 1921. pg. 203—6 Bar. *Rațiu* Ist. Bisericească. Blaj 1854 pg. 293. Dr. *Ioan Ardelean* Ist. Diec. Rom. gr. cat. a Orăzii Mari. Gherla 1883 I 88 și 168. Tim. *Cipariu*. Act. și Fragmente Blaj 1855 pg. 90—2; 141—2 și 224. *Ioan Moldovanu* Acte Sinodali, tom. II Blaj 1872 pg. 108—114. Dr. *Gramă* Ist. Bis. Unit. Rom. Unit. o. c. 107—6. Dr. Z. *Păclișanu* în Foaia „*Gazeta Transilvaniei*” Brașov 1913 nr. 35. Dr. I. *Radu* Ist. Vicar. Hațeg. o. c. 230; 105; *Petru Maior* Ist. Bisericii Românilor. Buda 1813. pg. 377; 384. „*Rev. Teologică*”, Sibiu (VII) 1913 43—4 și 399—400. *Dragomir*. o. c. I 78—112. rev. „*Cult. Creșt.*” o. c. 1915. pg. 37—43; 68—75; 238—244 an 1915 pg. 190; și an 1914 pg. 232—238 tot *Păclișanu*. Dr. *Hondika Antal*. A munkácsi gör. szert. püspökseg akmánytára. I Ungvár 1911.

condus înaintea împăratului, ca să răspundă el la întrebări.

Când auzi împăratul scopul venirii tinărului se uită la el cu dispreț și îi zise să bage bine de seamă, că dacă nu-l va mulțumi cu răspunsurile îl așteaptă o soartă grea. Tinărul însă spuse că el se simte în stare să răspundă mulțumitor.

Împăratul îl întreabă deci:

Să-mi arăți pe Dumnezeu!

Tinărul zise: Ca să vă pot arăta pe Dumnezeu, vă rog Maestate, să veniți cu mine afară în curte. Împăratul iese cu tinărul și ajungând în curte, tinărul zise: Vă rog, Maestate, priviți lung în soare. Împăratul își ținti ochii spre soare, dar îndată coborâ privirea spre pământ și zise: Ai nebunit copile, ori vrei să mă orbești? Nu pot să mă uit în soare! Tinărul îi zise: Maestate, dacă nu poți privi nici soarele, cum vrei să vezi pe Dumnezeu, carele strălucește mult mai tare de cât soarele?

Împăratul îi zise: Sunt mulțumit cu răspunsul la prima întrebare. Să-mi spui acum:

Ce-a fost înainte de Dumnezeu?

Tinărul zise: Și la această întrebare voi răspunde, dar mai înainte, Vă rog Maestate, numărați. Împăratul începu a număra; unu, doi, trei. Tinărul îl întrerupe: Nu-i bine, Maestate; începe înainte de unu. Înainte de unu nu-i nimic răspunde împăratul.

Dacă înainte de unu nu e nimic apoi nici înainte de Dumnezeu nu a fost nimic, Maestate.

Împăratul fu mulțumit cu răspunsul și zise tinărului: La două întrebări mi-ai răspuns bine. Să văd acum a treia:

Să-mi spui dară ce face Dumnezeu?

La această întrebare — zise tinărul — nu pot răspunde numai în sala tronului. Să mergem dar acolo. Ajungând în sală tinărul roagă pe împărat să-i permită să îmbrace hainele împărătești câte-va minute. Împăratul îi dă voie. Tinărul le îmbracă repede se urcă apoi pe tron și zice către împărat, într'un ton poruncitor: „Stai acolo!” și-i arată un ungher din sală. Apoi pe acelaș ton continuă: Vezi-ce face Dumnezeu: Pe unii îi urcă pe tron, iar pe alții îi lapadă de pe tron! La auzul acestor cuvinte pe împărat îl cuprinde o spaimă și niște gânduri negre îi frământă sufletul. Până să-și revină — tinărul se și depărtase din castel — fără a mai aștepta vre-o recompensă sau răsplată. Răsplata au primit-o înțelepții cari fură îndată eliberați din închisoare de către împăratul, care de atunci a venit la simțăminte mai bune,

Aceasta este istorioara din chestie, care poate fi socotită de poveste, — însă poate fi socotită și de reală, de poveste istorică; — din care se poate scoate puțină învățătură.

Despre biserică.

„Ce e mai mare?”

Une ori și oamenii cu carte se lasă ademiniți de idei contrare bisericeii.

Avusesem mai anii trecuți un învățător originar din altă provincie, în care în mod greșit se prețuește mai puțin biserica de cât școala. M'am bucurat aflând că și dânsul e Român ortodox — de aceea l-am și pus de notar (secretar) al consiliului parohial.

La sfârșitul unei ședințe de consiliu când eram la ușă spre ieșire din sală mă oprește numitul învățător și îmi pune următoarea întrebare:

„Părinte! Ce e mai mare biserica ori școala?”

Îl privesc lung și observai că voește să provoace o discuție oare-care, ca să-și arate „știința”, ridicând școala deasupra bisericeii. Fiind deci neplăcut atins de îndrăzneța întrebare — i-am răspuns scurt și tare, ca să-i curm ori-ce poftă de discuție, zicându-i:

Îmi pare rău Domnule învățător, că mă ții așa de prost, punându-mi o întrebare atât de elementară, — la care ar putea răspunde și Dumnealor — și arătai spre consilieri cari erau numai urechi — ca să vadă ce va ieși.

Dar ca să nu-ți rămân dator cu răspunsul continui eu, — iată ți-l dau:

— *Spune-mi D-ta D-le învățător ce e mai mare, Dumnezeu sau omul? — Și întorcându-mă spre consilieri, zâmbii.*

Învățătorul n'a mai răspuns „a tăcut, convins pe semne”. Când mă reîntorsei spre el, plecase în locuință. Consilierii râdeau și deveniră gureși: „Așa-i părinte! Dumnezeu e mai mare! Biserica e mai mare!”

Ne depărtarăm și noi mergând spre biserică la slujba mare căci tocmai era Duminecă. A participat și învățătorul, care de atunci încoace a avut o ținută corectă, interesându-se mai deaproape de biserică și luând-o în apărare. Tot deauna m'a ascultat cu drag și mi-a urmat sfaturile și îndrumările, Astăzi unde-va prin Moldova lui Ștefan cel Mare, pe unde se află, de sigur propagă stimă și supunere față de casa lui Dumnezeu și față de slujbașii ei. Nu voi uita nici când cât de frumos mi-a mulțumit, cu ocazia încheierii anului școlar, în fața întregului popor, pentru sfaturile și îndru-

mărire desinteresate cari i le-am dat și cari lui i-au prins atât de bine. Imprejurările și societatea cu prejudeciile ei, creșterea prea profană de multe ori fac ca și sufletele bune să greșască. Recunoașterea greșelii și îndreptarea dă dovadă de înțelepciune și bunătate de suflet.

(Urmează)

Ortodoxia creștină*).

Atât de des, supărător de des auzim spunându-se credinței noastre ortodoxe „confesiunea ortodoxă, de confesiunea ortodoxă“. Este o mare eroare și o profundă nedreptate; căci precum soarele nu e numai lumină, sau numai căldură, ci e soare, arzător și dătător de viață, asemenea credința ortodoxă e credință, întemeiată pe învățătura de veci adevărată a Mântuitorului, e *unica și adevărata* credință creștină.

Și oricât ai căuta să-i dăltuești cuvinte alese, să-i potrivești un cadru de definiție, pe ea nu o găsești cu adevărat de cât legănată în murmurul de rugăciune al dreptcredincioșilor, pe cari îi poartă o viață întreagă în cea mai caldă intimitate și le țese mirajul bucuriei tainice în viața de veci.

Zadarnice sunt zecile și sutele de cărți, zadarnice toate bibliotecile din lume ca să înțelegi atât de nobila în simplitatea ei, ortodoxia; ca să pătrunzi secretul ei deschis tuturor dreptcredincioșilor, dacă n'ai văzut la el acasă un țaran român începând munca lui în semnul crucii. Ortodoxia e viață, e trăire în Christos; numai trăind în ea, simți svâcnind pulsul ei plin de viață...

Depozitul sfintelor legăminte cu Dumnezeu, ortodoxia e potirul învățaturii cei neprihănite a Mântuitorului Christos, din care credincioșii protejați de ierarhia cea vecinică a Lui, își iau întărire în perpetuitate de veacuri.

În prefața unei admirabile cărți a profesorului universitar Nicolae Arseniev, distins scriitor creștin, am găsit acest impresionant pasagiu „autorul salută cu venerațiune adâncă Biserica română ortodoxă, sora venerabilă a Bisericii căreia aparține, și îndrăznește să o roage: să nu uite să mijlocească la Dumnezeu în rugăciunile sale pentru sora sa — Biserica Ortodoxă Rusă — care pătimește pentru credință“.

Strună încordată, simțul nostru creștinesc vibrează profund în asemenea momente ca de rugăciune: Iată cheia din împărăția credinții ortodoxe!

* Conferință ținută cu ocaziunea adunării F. O. R.-ului la Caransebeș, de cons. ref. eparhial Nicolae Cornean.

Nu în impecabila formă a administrației romane, unde după expresia unui distins istoric „papii timp de secole țin mistria zidarului în loc de cărja păstorului“ — găsim creștinismul adevărat; nu-i priiesc lui nici culmile magnifice, dar sterile, ce i le oferă protestantismul, ci credința adevărată trăește cu prosperitate în solul mănăs al ortodoxiei. Aci „mărturisirea de credință e totodată și o rugăciune, și o forță, și o bucurie a sufletului, un îndemn la străduința morală“.

Iată unele din cuvintele cu cari eruditul scriitor protopresbiter și profesor al institutului rus din Paris, Sergiu Bulgakoff precizează ortodoxia și năzuințele sale sociale în cartea sa de acum un an L'orthodoxie.

„Ortodoxia este biserica lui Christos pe pământ. Biserica lui Christos nu este instituție; ea viață nouă este, cu Christos în Christos — și cu Duhul Sfânt condusă. Lumina Invierii lui Christos radiază asupra Bisericii, și bucuria Invierii, a biruirii morții, o umple. Dumnezeu cel viu trăește cu noi, iar viața noastră în biserică este o viață plină de misterul lui Christos“...

În ortodoxism nu se vede ierarhia sfântă aninată pe capete de regi și împărați, sau de dragul unei discipline exterioare pe Mântuitorul supliniți cu o pesoană tot atât de supusă celor trecătoare ca și noi! În ortodoxie trombează Mântuitorul însuș asupra turmei sale devotate, care îl adăstează în biserică, cu bogăți alături de cei săraci, regi și împărați la un loc cu poporul. Așa reclamă spiritul ortodox, emanat din credința ortodoxă.

Creștinismul primar simplu și curat deci ortodox, dintru început a avut înrăurire binefăcătoare asupra progresului spiritual, social și economic al omenirii, mai mult, a salvat omenirea de prăbușire, întocmai cum Mântuitorul a izbăvit pe om din păcat.

Fără a utiliza mult incursiunile istorice, atât cât subiectul conferinței cere vom servi totuș unele dovezi în favorul acestui creștinism, întâi salvator și pe urmă profund creator.

Lipsind o concepție cu adevărat etică despre lume și om, societatea precreștină balansa între cele mai dureroase nedreptăți sociale. Știm cu toții că deopildă sclavul nu era considerat ca om în atât de des laudata concepție romană. Un lucru numai, un obiect neînsuflețit, ca atâtea altele — bulgărul de pământ sau o haină, acesta era sclavul, numai pentru că așa a vrut legiuitorul lumii antice, inspirat din glasul pământului și nu din înălțimile cerurilor.

Filosofii lor, din timp în timp ridicau timide glasuri de protestare, dar prea era împietrită mentalitatea lumii ca să se fi schimbat. Și mai ales nu era autoritate; în numele cui să protesteze, al dreptății, al științei filosofice, a adevărului; dar care era adevărul?

Adăpate la cele mai variate izvoare de înțelepciune, realizările spirituale, constituiau ce e drept monumente de admirabilă predilecție sufletească, în formă căci în fond erau mormane de artă și știință neînsuflețită. Știința se făcea de dragul științei și nu de dragul omului, de asemenea arta pentru artă.

Fluidul cald al inimei necunoscut a fost întregei pletore de înțelepți ai lumii vechi; jertfă pură, și când a reclamat sânge de om, jertfă s'a chemat jertfă în numele unei idei...

Pe om nu-l lega de semenul său de cât aerul pe care însă nici înțelepții lor nu știau cine l-a dăruit lumii. Cuvântul semen, venit aici pe urme celeste, a fost necunoscut acestor vremuri...

Autoritatea Ceriurilor majestoase a trebuit să intervină, ca prin jertfa celui mai nevinovat sânge, să se spele necurăția atâtor concepții netrebnice. Deschis tuturor, Ceriul a situat pe toți oamenii în pragul smereniilor, cari totdeauna înalță pe toți.

Și atunci de prisos lucru este a face procesul istoric al surpărilor încercate de concepțiile lumii antice, păgâne; părghiile lor situate în afară de inima omenească, rând pe rând s'au prăbușit, făcând loc suflului cald ce venia tot mai impetuos din Orientul tuturor binecuvântărilor.

„Frăția Ortodoxă Română“.

Programul adunării festive dela Băile-Erculane.

Am fost anunțat că în 19 August a. c. Frăția ortodoxă română organizează cercul protopresbiteral Mehadia în Băile-Erculane. Pe urma bunăvoinței arătate de factorii competenți și oamenii de bine din această localitate balneară, avem toată nădejdea ca programul desfășurat de asociația noastră va da rezultate frumoase. Iată acest program:

Orele 9,³⁰ Sfânta liturghie oficiată de un mare sobor de preoți, în pavilionul muzicii din Parcul băilor. În locul acela sfânta liturghie s'a săvârșit ultima oară acum 70 de ani, după ce apoi capela de acolo a fost demolată. În 3 August 1919, din prilejul ocupării Budapestei de armata română în acelaș loc s'au înălțat rugăciuni de mulțumită către Dumnezeu.

Orele 11,³⁰ ședința festivă de organizare, ținută în Cazinoul Băilor;

Orele 5 Vecernia oficiată de preoțimea tractuală.

Orele 21, Conferința religioasă a Dlui prof. univ. Dr Vasile Loichița în cadrul unui concert religios dat de Corul Catedral din Caransebeș.

Cunoscând însuflețirea poporului nostru pentru manifestațiile religioase, și fiindcă festivitățile aranjate în Băile-Erculane sunt menite să arate și în fața altora preocupările noastre înalt morale și religioase — credem că On. preoțime și intelectualii satelor vor trezi interes și îndemn pentru participare la adunarea festivă de Sâmbătă.

Comitetul de direcție.

ȘTIRI

Consistor plenar. Vineri 11 August a. c. Consiliul nostru eparhial, s'a întrunit în ședință comună. Pe lângă unele cauze curente, s'a hotărât intervenirea la I. P. S. Mitropolit Dr Nicolae Bălan pentru luarea măsurilor prevăzute de Statutul legii de organizare bisericească privitor la întregirea scaunului episcopesc în termenul legal.

Preoțimea din tractul Mehadii a răscumpărat cu 2200 lei coroana pe mormântul decedatului Episcop Iosif în favorul fondului ce-i va purta numele.

Licitație minuendă.

Pe baza aprobării Venerabilului Consiliu Eparhial Nr. 3798 E. ex 1933, ddto 18 Iulie 1933, se publică licitație minuendă pentru acoperirea cu tînichia a sfintei biserici pe ziua de 20 August 1933.

Prețul conform devizului 48.880 Lei.

Licitanții sunt obligați a depune un vadiu de 10% din prețul devizului în bani gata sau a se detrage din ratele pe cari întreprinzătorul le va primi dela Comuna bisericească pentru efectuarea lucrării și care sumă va rămânea drept garanție 1 an de zile pentru executarea corectă și durabilă a lucrării.

Pe lângă vadiul amintit mai sus Comuna bisericească își rezervă dreptul de a reține tot drept garanție 1 an dela coladare, rata ultimă care se va fixa cu ocaziunea încheierii contractului.

Contractul încheiat devine obligator pentru întreprinzător imediat după semnare, iar pentru comuna bisericească după aprobarea din partea Ven. Consiliu Eparhial.

Spese de deplasare Comuna bisericească nu plătește.

Comuna bisericească își rezervă dreptul de a încredința lucrarea aceluia care are mai mare încredere fără considerare la suma oferită.

Devizul se poate vedea la oficiul parohial Ort. rom. din Folia.

Spesele pentru facerea devizului cad în sarcina întreprinzătorului.

Folia la 6 August 1933.

Cons. parohial.

Școala Normală de Invățători „IOAN POPASU” din Caransebeș.

Nr. 943 1932—33.

AVIZ ȘCOLAR 1933—34.

Se aduce la cunoștință următoarele:

1. La Școala Normală de Invățători „Ioan Popasu” din Caransebeș în anul școlar 1933—34, întrucât se vor primi elevi în clasa I-a, aceia trebuie să fie absolvenți de cel puțin patru clase primare.

În clasele II, IV—VII se primesc numai elevii cei vechi și cei proveniți dela alte școli normale. Cei din urmă deodată cu cererea de transferare, vor prezenta și consimțământul direcțiunii școlii de unde se transferă.

În clasa III-a nu se primește nici un elev.

Toți elevii din clasa I-a trebuie să aibă etatea de 12—15 ani. Dispensă până la 6 luni acordă direcțiunea, iar mai mare Ministerul; însă numai pentru cei mai tineri de 12 ani. Ei trebuie să fie absolut sănătoși și să aibă aptitudine muzicală, pentru ce vor fi examinați înainte de primire.

Elevii din cl. I-a vor da examen de admitere, care se va ține în 9 Septembrie 1933, dela orele 8 a. m. Acest examen servește totodată și ca examen de concurs pentru bursă și constă din două serii de probe: scrise și orale.

Probele scrise se fac din limba română și matematică.

Probele orale se vor da din limba română, matematică, istoria și geografia țării.

Elevii candidați la examenul de admitere și de bursă vor trebui să-și înainteze cererile până la 5 Septembrie 1933.

La cerere vor anexa următoarele acte:

1. Certificatul de naștere dela ofițerul stării civile.
2. Certificat de studii dela școala, care a urmat-o.
3. Act de vaccinare.
4. Certificat de bună purtare, netimbrat, dela direcțiunea școlii la care a urmat.
5. Certificat dela primărie că este cetățean român.
6. Certificat dela perceptoratul fiscal, vizat de către administrația financiară, în care se va arăta amănunțit *dările către stat, județ și comună*, ce le plătește părintele sau reprezentantul legal al elevului.
7. Certificat dela primărie în care să se arate amănunțit numărul copiilor și vârsta, starea civilă a fiecăruia, precum și ocupațiunea și averea părinților.
8. Certificat dela primărie sau autoritatea la care servește sau a servit părintele elevului ca funcționar, în care să se arate ce servicii civile sau militare aduce sau a adus statului în anii serviți și ce salar are.

Cererile necomplete nu se iau în considerare.

Candidații, ca să se poată înscrie, la examenul de admitere trebuie să obțină media 6; iar, ca să li se acorde bursă, trebuie să obțină media cel puțin 7 și să dovedească prin actele de mai sus că sunt săraci.

La înscriere, elevii vor da un angajament iscălit de elev și părinte, cu legalizarea semnăturilor de către primărie, că elevul va servi cel puțin 10 ani în învățământul statului și va face declarație că va achita taxele impuse de comitet.

II. Examenele de corigență și cele integrale se vor

ține cu începere dela orele 8 a. m. în ziua de 12 Septembrie 1933.

III. *Înscrierea elevilor noi și vechi*, se va face în zilele de 11, 12 și 13 Septembrie 1933, dela orele 8—12 a. m.

IV. *Începerea anului școlar* va fi în 15 Septembrie 1933.

V. *Taxele școlare și de întreținere anuale.*

1. 5000 Lei pentru nutriment dela solvenți.

2. 3200 Lei pentru nutriment dela semiburseri.

3. 1400 Lei pentru nutriment dela bursieri.

4. 1150 Lei diverse alte taxe școlare.

5. 750 Lei taxă de membru în comitet.

6. 150 Lei cauțiune dela elevii noi. Cei vechi

vor întregi-o pe cea veche la 150 Lei.

Orfanii de război și fiil de invalizi de război sunt scutiți de taxele de sub Nrii 4 și 5.

Fiii învățătorilor sunt scutiți de taxa de sub Nr. 5

Taxa de Nutriment se achită în 3 rate.

La înscriere solvenții 2000 Lei; semiburserii 1280 Lei; bursierii 560 Lei.

La 9 Ianuarie solvenții 1500 Lei; semiburserii 960 Lei; bursierii 420 Lei.

La 1 Aprilie aceleași sume ca la 9 Ianuarie.

Celalalte taxe, afară de cea pentru cauțiune, care se achită la înscriere, se achită jumătate la înscriere și jumătate la 9 Ianuarie.

Părinții salariați la lună pot achita lunar taxele de nutriment, dar numai anticipativ.

Elevii, cari nu-și achită taxele la termenul fixat, se eschid din școală.

Elevii vor avea următoarele efecte: 4 cămăși de zi, 2 cămăși de noapte, 4 izmene, 6 batiste, 6 perechi ciorapi, 2 ciarciafuri de pat, 2 cearciafuri de plapomă, 3 fețe de perină, 1 plapomă sau pătură de lână, 1 cuvertură de pat (se va cumpăra prin școală spre a fi uniforme), 1 piepten, 1 perie de dinți și pastă de dinți săpun, 1 perie de haine, 2 perechi de ghete, mosor cu ață albă și neagră, 1 pereche pantofi de casă făcuți din postav acasă și una violină.

Asupra efectelor, la înscriere, *fiecare elev va prezenta un inventar.*

Uniforma, conform ordinului mai nou, e strict obligatorie. Elevii cari se vor prezenta cu haine civile în loc de uniformă prescrisă, nu se vor înscrie.

Uniforma trebuie să fie strict după modelul prescris, *adecă două cule la piept: una la dreapta și alta la stânga și numai una la spate; gulerul va fi închis; nu va fi nici prea largă nici prea strâmtă.*

Elevii din cl. I-a, pot purta hainele civile vechi, însă numai până își vor face uniforma, pe care îndată după înscriere trebuie să o comande.

Fiecare elev să aibe un costum național, ca haine pentru serbări.

Ca externi nu se admit decât elevii cari locuiesc la părinții lor.

Bursierii nu pot fi decât elevii interni.

Caransebeș, la 4 August 1933.

Director, *Gheorghe Neamțiu.*Secretar, *Ioan Lăzăruică.*

Tipografia și Librăria Diecezană Caransebeș

Este bogat înzestrată și bineasortată cu tot felul de cărți școlare, literare și științifice, requisite școlare și de birou. Execută tot soiul de lucrări tipografice în cel mai scurt timp pe lângă prețuri convenabile. Are un mare depozit de hârtie.

Legătorie proprie.

FABRICA (ATELIER) DE LUMINI A EPARHIEI CARANSEBEȘULUI

În fabrica (atelier) de lumini, înființată de Consistoriul nostru eparhial, se află de vânzare lumini de ceară curată, în diferite mărimi și grosimi. Recomandăm credincioșilor noștri, ca să-și procure dela această fabrică luminele de ceară curată trebuincioase la diferitele acte religioase: cununii, prasnice, pomene, cazuri de moarte, părăstase, după cum se și cere aceasta de tradiția și cultul bisericii noastre dreptmăritoare.

Luminele se pot procura direct sau dela și prin epitropiile parohiale la

„Librăria Diecezană“ Caransebeș
cu grosul și cu bucata.